

**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

Szczecin,

r.

Znak: S-2.431.1.53.2017.HK

**Pani
Romana Klimek-Jacoszek
Dyrektor
Centrum Opieki nad Dzieckiem
im. Konstantego Maciejewicza
w Szczecinie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 13–16 i 20 listopada 2017 r. została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Przy fontannach”, przy al. św. Papieża Jana Pawła II 43/7 w Szczecinie i Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza w Szczecinie przy ul. Wszystkich Świętych 66. Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 91/2017 z 25 października 2017 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Hanna Krzywonos – inspektor wojewódzki – osoba kierująca zespołem i Karolina Czaja-Śmietana – inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli były zagadnienia dotyczące działalności placówki w zakresie standardu świadczonych usług, standardu opieki i wychowania oraz kwalifikacji zatrudnionych osób. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do 13 listopada 2017 roku.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o informacje przekazane przez dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem, zastępcę dyrektora ds. opiekuńczo-wychowawczych, pracowników Centrum, pięciu wychowawców placówki, analizę ankiet przeprowadzonych wśród jedenastu wychowanków, prowadzonej w placówce dokumentacji dzieci i obserwacji zajęć. Wystąpiono także do dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Ryszewku o przekazanie informacji dotyczących współpracy pracowników placówki i Centrum z ośrodkiem w zakresie opieki i wychowania nad przebywającym tam wychowankiem.

akta kontroli str. 1-13

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

Placówka funkcjonuje na podstawie zezwolenia Wojewody Zachodniopomorskiego wydanego decyzją nr 18/2013 z 26 lutego 2013 r. Uchwałą nr XXVIII/IV/818/13 Rady Miasta Szczecin z dnia 18 marca 2013 r. nadano placówce statut. Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Przy fontannach” został opracowany przez dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem 4 stycznia 2016 r. i zmieniony Zarządzeniem nr 40/2017 dyrektora Centrum z dnia 8 sierpnia 2017 roku. Zgodnie z dokumentem jest to placówka typu socjalizacyjnego, w której może przebywać trzynaścioro wychowanków.

Od momentu powstania do 31 grudnia 2016 r. dyrektorem Centrum Opieki nad Dzieckiem była pani Barbara Bartoszewicz. Od 4 października 2016 r. do 1 stycznia 2017 r. pan Jacek Cerebież-Tarabicki pełnił obowiązki dyrektora. Od 2 stycznia 2017 r. placówką kieruje pani Romana Klimek Jacoszek – dyrektor Centrum, przy pomocy zastępców: ds. opiekuńczo-wychowawczych pani Magdaleny Chojęty-Borowicz i ds. ekonomiczno-organizacyjnych pani Joanny Oleszczuk. Na dzień kontroli w placówce umieszczonych było trzynaścioro wychowanków w wieku od 7 do 15 lat.

akta kontroli str. 14-15

Oceny działalności dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez Placówkę Opiekuńczo - Wychowawczą „Przy fontannach” następujących zadań.

1. Kwalifikacje zatrudnionych osób.

Na dzień kontroli w placówce zatrudnionych było pięcioro wychowawców, dwie osoby zostały oddelegowane do pracy na stanowisku wychowawcy z innych placówek wchodzących w strukturę Centrum Opieki nad Dzieckiem. Obsługę administracyjno-ekonomiczną oraz wsparcie specjalistyczne terapeutów i terapeutów zajęciowych, pedagogów, psychologów i socjoterapeuty zapewniało Centrum. Osoby pracujące z dziećmi posiadały kwalifikacje adekwatne do zajmowanych stanowisk i zgodne z wymogami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

akta kontroli str. 16-20

2. Przestrzeganie praw dziecka w placówce.

Przestrzeganie praw dziecka skontrolowano na podstawie ankiet i rozmów przeprowadzonych z jedenastoma wychowankami. Przekazane informacje wskazywały na przestrzeganie podstawowych praw dzieci. Wychowankowie wymienili w ankiecie, że mają prawo do: grania na komputerze/komputera – 4 osoby, zabawy, grania na x-boxie/x-boxa – po 3 osoby, zwalniania się, jedzenia, zabawy, korzystania ze sprzętu elektronicznego, oglądania telewizji/telewizji – po 2 osoby, kina, wypoczynku, życia, grania w gry, odrabiania lekcji, rysowania, grania w piłkę nożną, internetu, dzwonienia, wyrażenia swojego zdania – po 1 osobie. Jeden wychowanek nie wymienił żadnych praw. Dzieci wskazały, że w placówce mogą: dzwonić do rodziny, wysyłać listy, posiadać rzeczy, do których nikt nie ma dostępu. Po dwie osoby napisały, że „nie mogą zapraszać do placówki koleżanek/kolegów” i „nie zawsze mogą”. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by zapewnić dzieciom możliwość realizowania kontaktów rówieśniczych na terenie placówki. Większość wychowanków wskazała na zaspokojenie m.in. prawa do prywatności, kontaktów z rodzicami, tajemnicy korespondencji, obchodzenia swoich świąt, decydowania i wyboru. Dwóch wychowanków wskazało, że nie mają prawa do niczego, członkowie rodziny mogą ich odwiedzać w zależności od tego czy odbywają się w tym czasie zajęcia, starsi wychowankowie nie obchodzą urodzin, wychowawcy w ich ocenie "przyczepiają się do ich kolegów/koleżanek" zapraszanych do placówki, muszą za każdym razem pytać o możliwość skorzystania z komputera i nie zawsze wychowawca wyraża zgodę, są źle traktowani przez jednego ze specjalistów, w czasie wolnym nie mają spokoju. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by zapewnić dzieciom szczególną opiekę i wsparcie, również specjalistyczne. Wszystkie dzieci potwierdziły posiadanie dostępu do internetu, komputera i telewizji. Na pytanie, czy

wychowankowie mają możliwość uczestniczenia w praktykach religijnych adekwatnie do deklarowanego wyznania, wszyscy pracownicy odpowiedzieli twierdząco. Zgodnie z oświadczeniem dyrektora wszyscy wychowankowie placówki byli wyznania rzymskokatolickiego.

Dzieci w ankietach wskazały stosowane w placówce kary: zakaz gry na komputerze – 5 osób, zakaz zwolnień – 3 osoby, zakaz gry na x-boxie, zakaz oglądania telewizji – po 2 osoby, mniejsze kieszonkowe, zakaz przyjemności, nagana, zakaz na PS 3, zakaz zwalniania do domu (dotyczyło wyjść do domu, kiedy dziecko nie mogło w ramach konsekwencji opuszczać placówki) – po 1 osobie. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by z zakazu zwalniania wyłączyć przypadki, kiedy dziecko chce odwiedzić rodzinę. Pięcioro dzieci nie wiedziało, że może podjąć działania w przypadku niegodzenia się z wyznaczoną karą. Dyrekcję Centrum pouczono, aby przypominać wychowankom procedury odwoławcze od kar, które obowiązują w placówce. Wśród stosowanych nagród dzieci wymieniły: wyższe kieszonkowe – 6 osób, trampoliny, KFC – po 3 osoby, komputer i internet, lody, kino, rowery – po 2 osoby, telewizja, wyjścia z panią Wiolą, dłuższe przyjemności, boisko, małe podarunki, pochwały – po 1 osobie.

Wychowankowie wskazali na pozytywne relacje z dziewięcioma osobami pracującymi z dziećmi, jakość kontaktów z jednym specjalistą troje dzieci oceniło negatywnie. Dyrekcję Centrum pouczono, by podjąć działania naprawcze. Wychowawcy macierzyści relacje z dziećmi określili prawie jak rodzina i jak dobrzy znajomi, osoby oddelegowane czasowo do pracy w placówce jak dalecy znajomi i jak koledzy. Dzieci miały zaufanie do swoich opiekunów. Obserwacja zajęć wskazała na pozytywne relacje między kadrą a wychowankami. Na pytanie „Czy w placówce masz osobę, do której możesz zwrócić się ze swoimi problemami, porozmawiać o swoich sprawach?” dziewięcioro wychowanków odpowiedziało twierdząco, dziesięcioro dzieci ma taką osobę poza placówką.

Podczas kontroli nie stwierdzono stosowania przez pracowników zajmujących się dziećmi przemocy. Sześcioro dzieci doświadczyło, a pięcioro było świadkami różnych, często kilku form przemocy rówieśniczej. Występowanie przemocy zarówno fizycznej jak i psychicznej wśród wychowanków potwierdziło czterech z pięciu wychowawców. Podejmowano działania by jej przeciwdziałać, w tym wdrożono program kształtowania umiejętności społecznych i zapewniono wsparcie 3 specjalistów. Skala zjawiska świadczy o tym, że podejmowane działania są niewystarczające.

W ramach podtrzymywania więzi pomiędzy rodzeństwami, na podstawie informacji udzielonych przez pracowników ustalono, że dzieci mogą mieszkać w jednym pokoju, pozostają pod opieką jednego wychowawcy prowadzącego oraz spędzają wspólnie czas. Dwoje dzieci wskazało, że nie może mieszkać w pokoju z rodzeństwem, mimo że chciałoby. Dotyczyło to rodzeństw różnej płci. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by umożliwić rodzeństwom wspólne zamieszkiwanie.

Na pytanie „Co chcesz zmienić w placówce?” dzieci odpowiedziały: nic, regulamin – po 3 osoby, jedzenie, konsekwencje, żeby szafki z jedzeniem nie były na klucz – po 2 osoby, nowe łóżka, wymiana w pokojach, częściej na dwór, żeby móc być z bratem w pokoju dwuosobowym, osoby i wychowawców, meble i sprzęt – po 1 osobie. Wyjaśniono, że w kuchni znajduje się szafka z zapasami żywności zamykana na klucz. Młodsze dzieci w rozmowach z kontrolującymi wskazały na potrzebę codziennego wychodzenia na dwór, na boisko, na plac zabaw, by pobiegać, pograć w piłkę, pobawić się. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by w inny sposób rozwiązać problem przechowywania żywności oraz zapewnić dzieciom możliwość realizowania w pełni – zgodnie z ich zainteresowaniami – prawa do wypoczynku i uczestnictwa w zabawach.

akta kontroli str. 21-93, 233

3. Zasadność pobytu dziecka w placówce oraz działania podejmowane na rzecz powrotu wychowanków do rodzin i utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami.

Dzieci umieszczone w placówce posiadały postanowienia sądu o objęciu ich taką opieką oraz skierowania wydane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

Skontrolowano 21 posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Wszystkich ocen dokonywano z zachowaniem terminów określonych w obowiązujących w tym zakresie przepisach. Każdorazowo o planowanym zespole na piśmie informowano wymagane osoby i instytucje. Wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce były formułowane na piśmie i przekazywane do sądu. Modyfikacji planów pomocy dzieciom dokonywano w trakcie posiedzeń zespołu. Wychowankowie potwierdzili w ankietach, że wychowawcy rozmawiają z nimi o ważnych sprawach, które ich dotyczą.

akta kontroli str. 21-68, 94-95, 234-235

W okresie objętym kontrolą sytuacja prawna czworga dzieci w placówce została uregulowana. Dyrektor w uzgodnieniu z ośrodkiem adopcyjnym przekazał niezbędną dokumentację i informacje dotyczące wychowanków. Do sądu złożono osiem wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń, celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających powrót dzieci do rodziny albo umieszczenie ich w rodzinie przysposabiającej. Do wniosków dołączono uzasadnienia oraz opinie podmiotu organizującego pracę z rodziną.

akta kontroli str. 96-100

Od 1 stycznia 2016 r. do 13 listopada 2017 r. do placówki przyjęto szesnaścioro wychowanków i tyle samo ją opuściło, w tym: ośmioro usamodzielniało się, sześcioro powróciło do domu rodzinnego, a po jednym umieszczono w rodzinie adopcyjnej i domu pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie, w placówce umieszczono pięcioro dzieci poniżej 10 roku życia, w tym dwoje razem ze starszym rodzeństwem. Troje wychowanków zostało przeniesionych z placówki typu interwencyjnego. W jednym przypadku placówka podejmowała prawidłowe działania, by dziecko w niej nie przebywało: zostało zgłoszone do umieszczenia w formie rodzinnej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej i sąd byli informowani o braku zasadności pobytu dziecka w tej formie pieczy. Zasadność pobytu dwojga wychowanków została sformułowana w sposób niepełny - wskazano na zasadność umieszczenia dzieci w rodzinie przysposabiającej, lecz nie odniesiono się do konieczności umieszczenia ich w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Dyrekcji Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie udzielono instruktażu w tym zakresie. Podczas kontroli dyrektor Centrum poinformował organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o konieczności umieszczenia dzieci w rodzinnej formie pieczy.

akta kontroli str. 102-103

Na podstawie rozmów z pracownikami, przeprowadzonych ankiet i rozmów z dziećmi oraz analizy dokumentacji kontrolujący stwierdzili, że placówka podejmowała prawidłowe działania w kierunku powrotu dzieci do domów rodzinnych i utrzymywania kontaktów z rodzicami. Wszyscy pracownicy i wychowankowie potwierdzili, że rodzice mogli odwiedzać swoje dzieci w placówce. Na pytanie, w jaki sposób placówka dba o związki emocjonalne dziecka z rodziną, pracownicy odpowiadali, że m.in. poprzez: kontakt telefoniczny, zachęcanie rodzin do odwiedzin, zapraszanie na uroczystości. W placówce prowadzona była praca z rodzinami dzieci. Spośród czterech losowo wybranych przypadków, we wszystkich była prowadzona praca w kierunku powrotu dzieci do domów. Efektywność działań na rzecz jak najkrótszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej skontrolowano na podstawie pięciu przypadków dzieci przebywających w placówce powyżej 2 lat - podejmowano właściwe działania w tym zakresie.

W placówce pracuje się nad utrzymywaniem więzi pomiędzy rodzeństwami. W kontrolowanym okresie, po umieszczeniu w placówce nie rozdzielono żadnego rodzeństwa. W momencie

umieszczania w placówce rozdzielono jedno czteroosobowe rodzeństwo. Dzieci przebywały razem w placówce typu interwencyjnego – jedno w niej pozostało, a troje przeniesiono do placówki "Przy fontannach". Dzieci utrzymywały ze sobą kontakt. Mimo pojawienia się wolnych miejsc w placówce "Przy fontannach" nie połączono rodzeństwa, a umieszczono tam inne dzieci. Rodzeństwo powinno być umieszczone w tej samej placówce opiekuńczo–wychowawczej, chyba że byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka.

akta kontroli str. 21-93, 104-187

4. Warunki lokalowe.

Placówka posiadała warunki lokalowe zgodne z obowiązującym standardem określonym w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej⁴. Liczba pomieszczeń była dostosowana do liczby umieszczonych wychowanków. Wyposażenie pokoi było standardowe.

akta kontroli str. 188-189

5. Zapewnienie dzieciom wyżywienia, dostosowanego do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, w tym dostępu do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę, zapewnienie dostępu do nauki, zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, zaopatrzenie w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne, zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej i zaopatrzenie w produkty lecznicze.

Wychowankowie w większości wyżywienie ocenili pozytywnie, choć po 3 osoby wskazały, że śniadania i kolacje oraz obiady poza placówką są niedobre. Wychowawcy wskazali, że dzieci mają dostęp do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę, co potwierdzili również wszyscy wychowankowie - jedna osoba dopisała, że zależy to od wychowawcy. Mimo tego ilość jedzenia za niewystarczającą uznały po dwie osoby podczas kolacji i obiadów w placówce oraz po jednej osobie podczas śniadań i obiadów poza placówką. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by weryfikować, czy wychowankowie otrzymują wystarczającą ilość jedzenia podczas posiłków, czy wyżywienie im smakuje i czy wychowankowie mają dostęp do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę. Zgodnie z oświadczeniem dyrektora w placówce nie przebywały dzieci wymagające zabezpieczenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

akta kontroli str. 21-68, 190

Na dzień kontroli dwanaścioro wychowanków objętych było obowiązkiem szkolnym i realizowało go w: szkole podstawowej – 8 osób i gimnazjum – 4 osoby. Kształcenia specjalnego wymagało jedno dziecko realizujące obowiązek szkolny w młodzieżowym ośrodku socjoterapii. W placówce nie było dzieci wymagających nauczania indywidualnego. U czworga wychowanków występowały opóźnienia szkolne. Objęci oni zostali m.in. pomocą w nauce, zajęciami korekcyjno-kompensacyjnymi, diagnostyką w poradni psychologiczno-pedagogicznej - realizowano zalecenia. Wychowankowie odpowiadając na pytania ankietowe potwierdzili wyposażenie w przybory i podręczniki szkolne, pojedynczym osobom brakowało kilku zeszytów i kredek. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, aby doposażyć dzieci w brakujące artykuły. Zgodnie z pisemną informacją dyrektora, w okresie objętym kontrolą na ten cel wydatkowano 2715,25 zł. Część podręczników i ćwiczeń zapewniały szkoły.

akta kontroli str. 21-68, 191-195, 199

⁴ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz U. 2011 nr 292 poz. 1720).

Na dzień kontroli jeden wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku socjoterapii w Ryszewku. Dokonując analizy przedkontrolnej wystąpiono do dyrektora ośrodka z prośbą o udzielenie informacji na temat współpracy z Centrum Opieki nad Dzieckiem i placówką - nie otrzymano odpowiedzi. Dziecko zostało umieszczone w ośrodku przed przyjęciem do placówki.

akta kontroli str. 12, 196

W placówce na dzień kontroli przebywało troje wychowanków niepełnosprawnych, w tym dwoje intelektualnie, którzy obowiązek szkolny/roczne przygotowanie przedszkolne realizowali w szkołach publicznych. Dzieciom zapewniono ćwiczenia motoryki, zajęcia ogólnorozwojowe, wsparcie psychologiczne, leczenie specjalistyczne oraz aktywne formy spędzania czasu wolnego. Kadra dbała o zapewnienie wychowankom poczucia bezpieczeństwa.

akta kontroli str. 69-93, 197-198

W czasie wolnym placówka zapewniała różne formy zajęć aktywizujących wychowanków: spływ kajakowy, spacer, wyjścia na: place zabaw, łyżwy, lasery, lodowisko, lody, do kina, parku trampolin, parku linowego, obserwatorium astronomicznego, filharmonii, muzeów. Dzieci uczestniczyły w organizowanych na terenie miasta imprezach okolicznościowych, festynach, koncertach. Wychowankowie brali udział w licznych zawodach, turniejach i zajęciach sportowych oraz uczestniczyli w treningach piłki nożnej. Na terenie placówki organizowane były imprezy okolicznościowe oraz zajęcia plastyczne i kulinarne. W okresie wakacji wychowankowie wyjeżdżali nad morze, jeziora, kąpieliska, obozy i kolonie oraz do ZOO.

akta kontroli str. 200-201

Wszyscy wychowankowie placówki posiadali ubezpieczenie zdrowotne i byli zapisani do lekarza pierwszego kontaktu. Sześćoro dzieci zostało objętych pomocą lekarzy specjalistów: okulisty, neurologa, neurochirurga i psychiatry oraz terapią: psychologiczną, sensoryczną, logopedyczną i moczenia nocnego. Recepty wystawiane przez lekarzy realizowano na bieżąco. Zgodnie z pisemną informacją dyrektora Centrum, w kontrolowanym okresie na leki i środki zabezpieczenia medycznego wydatkowano 3727,09 zł.

W dniu kontroli w placówce przebywało czworo wychowanków z zaburzeniami zachowania. W okresie podlegającym kontroli jedno dziecko przebywało w szpitalu psychiatrycznym skierowane przez lekarza, za zgodą opiekuna prawnego. Zalecenie wydane przez szpital dotyczące udziału w zajęciach socjoterapeutycznych nie zostało zrealizowane. Dziecko otrzymało wsparcie terapeutyczne. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by każdą zmianę realizacji zaleceń wobec dzieci hospitalizowanych psychiatrycznie konsultować z lekarzem.

akta kontroli str. 199, 205-207

6. Wyposażenie dzieci w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego, środki higieny osobistej.

Na podstawie informacji udzielonej przez pracowników, rozmów z dziećmi oraz oględzin wyposażenia dzieci stwierdzono, że posiadały one odzież i obuwie w odpowiedniej ilości i adekwatne do pory roku. Zabezpieczone były również w odpowiednie środki higieny osobistej. Zgodnie z pisemną informacją dyrektora Centrum, w kontrolowanym okresie na odzież i obuwie wydatkowano 12120,11 zł, a na środki higieny osobistej 5976,16 zł. W placówce do dyspozycji dzieci były zabawki, gry oraz materiały dydaktyczne dostosowane do ich wieku i zainteresowań.

akta kontroli str. 21-68, 199

7. Wypłacanie drobnych kwot do własnego dysponowania przez dziecko.

W placówce obowiązywał regulamin przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla wychowanków, stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 10/2013 dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie z dnia 28 lutego 2013 r. zaktualizowany zarządzeniem nr 29/2017 z dnia 7 lipca 2017 roku. System przyznawania kieszonkowego był motywacyjny, zakładał kwotę bazową podnoszoną za osiągnięcia w wyznaczonych zakresach.

Zgodnie z odpowiedziami wychowanków na pytania ankietowe i informacji udzielonej przez pracowników stwierdzono, że wychowankowie otrzymywali systematycznie „kieszonkowe” w zróżnicowanej wysokości, wynoszącej średnio od 10 do 50 zł. Pracownicy poinformowali, że wychowankowie zawsze otrzymują co najmniej minimalną kwotę do własnego dysponowania. Wypłacanie dzieciom „kieszonkowego” sprawdzono na podstawie list wypłat z lutego i lipca 2016 i 2017 roku. Po troje dzieci urlopowanych z placówki w lipcu 2016 i 2017 roku nie otrzymało kieszonkowego. Osobami odpowiedzialnymi za powstanie nieprawidłowości byli wychowawcy, zastępcy dyrektora i dyrektor. Przyczyną była błędna interpretacja przepisów, a skutkiem nieotrzymanie przez wychowanków należnych im pieniędzy. Przed kontrolą trzem wychowankom wypłacono zaległe „kieszonkowe”, potwierdzili oni odbiór pieniędzy własnoręcznymi podpisami, 3 osoby opuściły już placówkę co uniemożliwiło wypłaty. Nieprawidłowość została usunięta przed kontrolą, dlatego odstępuje się od wydawania zaleceń w tym zakresie.

akta kontroli str. 21-96, 208-209

8. Pokrywanie kosztów przejazdu dziecka do uzasadnionych miejsc oraz kosztów pobytu w internacie lub bursie.

Na podstawie informacji udzielonej przez pracowników na temat realizacji zadań opiekuńczo - wychowawczych w placówce, rozmów z dyrekcją Centrum oraz z wychowankami ustalono, że dzieci do uzasadnionych miejsc dowożone były samochodem służbowym lub kupowane były dla nich bilety na przejazdy. Za pobyt jednego wychowanka umieszczonego w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w kontrolowanym okresie poniesiono opłaty w wysokości 1800 zł.

akta kontroli str. 69-93, 210-211

9. Prowadzenie dokumentacji wychowanków.

Na podstawie analizy akt (...) stwierdzono, że w placówce prowadzona była dokumentacja określona w rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej: plany pomocy dziecku, karty pobytu dziecka w placówce, arkusze badań i obserwacji pedagogicznych i psychologicznych oraz karty udziału w zajęciach specjalistycznych wraz z opisem ich przebiegu. W dwóch przypadkach plan pomocy dziecku nie został sporządzony we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną - niezgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W jednym przypadku w planie pomocy dziecku nie odniesiono się do wskazania zawartego w diagnozie psychofizycznej dotyczącego zapisania do Zachodniopomorskiego Instytutu Psychoterapii. W tym samym planie i karcie pobytu dziecka brakowało informacji o sposobie realizacji działania dotyczącego terapii. Placówka dysponowała notatkami na ten temat. Dyrekcję Centrum Opieki nad Dzieckiem pouczono, by odnosić się do wskazań zawartych w diagnozie psychofizycznej, planować sposoby realizacji działań i dokumentować je w karcie pobytu dziecka. We wszystkich przypadkach karty pobytu dziecka w placówce uzupełniane były nie rzadziej niż co miesiąc. Arkusze badań i obserwacji prowadzone przez terapeutę i psychologa oraz karty udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem ich przebiegu zawierały zapisy świadczące o systematycznej pracy z dziećmi. W placówce prowadzono księgę ewidencji wychowanków, która zawierała wszystkie wymagane elementy.

akta kontroli str. 104-181

10. Przygotowanie placówki do wypełniania zadań określonych w regulaminie.

Na dzień kontroli w placówce zatrudnionych było po dwóch młodszych i starszych wychowawców oraz jeden wychowawca. Obsługę administracyjno-ekonomiczną oraz specjalistyczną zapewniali pracownicy zatrudnieni w Centrum Opieki nad Dzieckiem w Szczecinie, w tym osoby pracujące z dziećmi: terapeuci zajęciowi – 4 etaty, pedagodzy – 3,5 etatu, psychologowie – 3 etaty, terapeuci – 2 etaty i socjoterapeuta – 1 etat. W Placówce „Przy fontannach” z dziećmi pracowali: psycholog, terapeuta i terapeuta zajęciowy – 1–2 razy w tygodniu.

Pracownicy posiadali zakresy czynności uwzględniające szeroko pojętą opiekę i wychowanie oraz współpracę z rodzinami wychowanków. W placówce wdrożono 3 programy: profilaktyczno-terapeutyczny, "Aktywność społeczna" oraz wychowawczy – "Kształtowanie umiejętności społecznych". W celu usprawnienia pracy, w placówce opracowano 20 procedur postępowania w różnych sytuacjach. W grafikach pracy wychowawców uwzględniono 5 godzin tygodniowo na rzecz indywidualnej pracy z dzieckiem.

Zapewnienie dzieciom opieki w ciągu dnia i w godzinach nocnych skontrolowano na podstawie analizy wpisów z osiemnastu dni wybranych losowo z ostatniego półrocza z rejestrów opieki nocnej i dziennej prowadzonych w placówce oraz grafików pracy wychowawców. Opieka w godzinach nocnych była zabezpieczona prawidłowo. Opiekę w ciągu dnia w dziesięciu przypadkach sprawował jeden wychowawca, a w siedmiu przypadkach dwóch wychowawców. Biorąc pod uwagę zaburzenia zachowania i niepełnosprawność wychowanków, opóźnienia szkolne, skalę przemocy rówieśniczej oraz nie w pełni realizowane prawa dzieci do spędzania czasu wolnego zgodnie z ich zainteresowaniami, opieka sprawowana przez jednego wychowawcę jest niewystarczająca. Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej liczba wychowanków pozostających pod opieką jednej osoby pracującej z dziećmi w placówce, powinna odpowiadać potrzebom dzieci.

Analiza grafików pracy wychowawców z czerwca i października 2017 r. oraz września 2016 r. wskazała na okresowe braki opieki nad dziećmi w godzinach porannych. Dyrektor wyjaśnił, że w razie potrzeby opiekę nad dziećmi w tym czasie sprawują wychowawcy innych placówek oraz główny specjalista i inne osoby posiadające kwalifikacje do pracy z dziećmi – jest to niezgodne z art. 100 ust 2 zgodnie z którym pracę z grupą dzieci oraz indywidualną z wychowankiem organizuje wychowawca.

W kontrolowanym okresie placówka nie korzystała ze wsparcia wolontariuszy.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych można stwierdzić, że placówka była częściowo przygotowana do realizowania zadań określonych w regulaminie.

akta kontroli str. 16-20, 212-220

Jednym z podstawowych zadań placówki opiekuńczo - wychowawczej jest przygotowanie dzieci do dorosłego, samodzielnego, odpowiedzialnego życia. Zadanie to było realizowane prawidłowo. Wychowankowie m.in. wykonywali prace porządkowe w domu, przygotowywali posiłki, obsługiwali sprzęt AGD, byli wdrażani do podejmowania samodzielnych decyzji, gospodarowali środkami finansowymi.

akta kontroli str. 69-93

Podczas kontroli przeprowadzono dwie obserwacje dzieci i zajęć w placówce 13 i 15 listopada 2017 r. Pierwszego dnia dwanaścioro dzieci znajdowało się pod opieką początkowo dwóch, następnie jednego wychowawcy. Obserwowano odrabianie lekcji, jedzenie podwieczorku, czas wolny. Kadra pomagała dzieciom w odrabianiu lekcji, koordynowała i uczestniczyła w przygotowywaniu posiłku. Wychowawcy wykorzystywali sytuacje codzienne do kształtowania właściwych postaw wychowanków, aktywnie wspierali dzieci w budowaniu pozytywnego obrazu własnej osoby. Drugiego dnia siedmiorgiem wychowanków zajmował się początkowo jeden, następnie dwóch wychowawców. Obserwowano odrabianie lekcji, jedzenie podwieczorku, gry

i zabawy, przygotowywanie kolacji. Wychowawcy organizowali zajęcia i aktywnie w nich uczestniczyli, wykorzystywali sytuacje codzienne do kształtowania właściwych postaw wychowanków, angażowali dzieci we wspólne działania na rzecz grupy. Wszystkie obserwowane zajęcia były adekwatne do wieku i potrzeb wychowanków, zachowanie dzieci wskazywało na ich cykliczność. Wychowawcy byli mili, opanowani, otwarci na komunikaty dzieci, informacje i polecenia przekazywali w sposób zrozumiały, zauważali i chwalili postępy dzieci. W placówce panowała przyjazna atmosfera. W czasie kiedy jeden wychowawca pełnił dyżur w grupie, wsparcie dla niego stanowiła dyrekcja Centrum, która uczestniczyła w obserwacji, rozmawiała z dziećmi, pomagała w odrabianiu lekcji, bawiła się z wychowankami.

akta kontroli str. 221-230

11. Działania placówki wobec dziewcząt w ciąży i rodziców z dziećmi.

W okresie kontroli w placówce nie przebywały wychowanki w ciąży, ani rodzice z dziećmi.

akta kontroli str. 231-232

Przyczynami stwierdzonych nieprawidłowości były zaniedbania oraz niewystarczająca ilość kadry w placówce. Ich skutki to: brak możliwości wspólnego wychowywania się rodzeństwa, brak współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną na rzecz wychowanków, brak poczucia bezpieczeństwa u dzieci, brak realizacji art. 100 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości są: dyrektor Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza w Szczecinie i wychowawcy placówki.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu podniesienia jakości pracy placówki

zalecam:

- 1) podjąć działania zwiększające poczucie bezpieczeństwa u wychowanków m.in. poprzez integrację, zintensyfikowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej,
- 2) umieszczać rodzeństwa w tej samej placówce opiekuńczo-wychowawczej, chyba że byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka,
- 3) sporządzać plan pomocy dziecku we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzicom dziecka nie został przydzielony asystent z podmiotem organizującym pracę z rodziną,
- 4) zapewniać opiekę dzieciom zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy,
- 5) dostosować liczbę wychowanków pozostających pod opieką jednej osoby pracującej z dziećmi w placówce do potrzeb dzieci - § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które otrzymują:

- Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza w Szczecinie,
- Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją 5/2017.

Informuję, że jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

W przypadku braku zastrzeżeń proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń

Zespół inspektorów:

.....

.....

.....
Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

.....

Właściwe podpisy na oryginale